

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a členov senátu JUDr. Emila Franciscyho a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci žalobcu **I.**, bývajúceho v K., zastúpeného JUDr. M., advokátom so sídlom v Č., proti žalovaným 1/ **D.** 2/ **M.**, obom bývajúcim v K. a zastúpeným JUDr. L., advokátom so sídlom v Ž., **o právo prechodu**, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 12 C 116/2001, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. júna 2006, sp. zn. 8 Co 472/2005, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline z 30. júna 2006, sp. zn. 8 Co 472/2005 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Čadca rozsudkom z 20. júna 2005, č.k. 12 C 116/2001-206 žalobu žalobcu o určenie práva prechodu zamietol; žalobcovi uložil povinnosť v lehote 3 dní nahradiť žalovaným 11 734 Sk trov konania.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcu vo veci samej a žalovaných do trov konania uznesením z 30. júna 2006, sp. zn. 8 Co 472/2005 konanie o odvolaní žalobcu zastavil a rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konania. Pokiaľ ide o odvolanie žalobcu svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca, ktorý podal proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie, a ktorý bol odvolacím súdom výzvami zo 14. októbra 2005 a 16. decembra 2005,

ktoré si v odbernej lehote neprevzal a výzvou zo 16. decembra 2005 doručenou mu prostredníctvom právneho zástupcu JUDr. M. dňa 9. januára 2006, vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie vo výške 1 000 Sk v lehote 10 dní od doručenia výzvy a zároveň poučený o následkoch jeho nezaplatenia, súdny poplatok nezaplatil. Preto s poukazom na ustanovenie § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov odvolacie konanie zastavil.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca písomným podaním zo 4. októbra 2006 upresneným podaním z 26. júna 2007 (č.l. 242 a 253 spisu) dovolanie a žiadal, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že tým, že odvolacie konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil odvolací súd, bol zbavený svojho práva na podanie opravného prostriedku, čo je v rozpore so zásadou dvojinstančnosti konania pred súdmi a takýto postup má za následok odmietnutie spravodlivosti. Ak teda o zastavení odvolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za odvolanie rozhodol odvolací súd, bola mu týmto postupom odňatá možnosť konať pred ním v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalovaní opravný prostriedok žalobcu proti uzneseniu odvolacieho súdu o zastavení odvolacieho konania nepovažovali za dôvodný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), prejednal dovolanie bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné a dôvodné.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Pokiaľ bolo napadnuté rozhodnutie vydané v tejto procesnej forme, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je napadnuté zmeňujúce uznesenie (§ 239 ods. 1 O.s.p.), alebo potvrdzujúce uznesenie, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd v ňom vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo

ak b/ ide o uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo ak c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

Dovolací súd dospel záveru, že dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky uznesenia uvedeného v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.; dovolanie preto nie je v zmysle § 239 O.s.p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p, ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastníci namietajú alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa § 237 O.s.p. dovolanie je prípustné, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd neprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dôraz kládol na skúmanie tej vady, ktorej existenciu dovolateľ v dovolaní priamo namieta (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorým účastníkovi konania odníma tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo svojom rozsudku z 30. júna 1993 sp. zn. 4 Cdo 70/93, uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 50/1997 vyslovil, že zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, hoci pre tento postup nebol zákonný dôvod, je odňatím možnosti účastníkovi konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. O takýto prípad v preskúmvanej veci ide.

Z ustanovenia § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu (do 30. júna 2007), t.j. do novely vykonanej zákonom č. 273/2007 Z.z. (ďalej len "zákon č. 71/1992 Zb.") vyplýva, že súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konania súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

V odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie (§ 2 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb.).

Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Z ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. vyplýva, že ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania, odvolania alebo dovolania, súd vyzve poplatníka, aby súdny poplatok zaplatil v lehote desiatich dní od doručenia výzvy, ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

Podľa § 10 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. príslušný súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak poplatník zaplatí súdny poplatok do konca lehoty na podanie odvolania.

Na konanie vo veciach poplatkov, ak tento zákon neustanovuje inak, platí primerane Občiansky súdny poriadok (§ 14 zákona č. 71/1992 Zb.).

Odvolací súd odstraňuje vady odvolania vrátane výzvy na zaplatenie súdneho poplatku (§ 211 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu, t.j. do 30. júna 2006).

Pri interpretácii vyššie citovaných zákonných ustanovení treba mať na zreteli, že uvedené právne normy nemožno vykladať izolovane, resp. samostatne, ale len v ich vzájomnej súvislosti a so zreteľom na ich súlad s Ústavou Slovenskej republiky, a na medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Z ustanovenia § 211 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom do 30. júna 2006 vyplýva, že vadu odvolania spočívajúcu v nezaplatení súdneho poplatku za odvolanie (ktorý sa stal splatným podaním odvolania) odstraňuje odvolací súd tým, že odvolateľ'a vyzve na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie. To znamená, že jediným úkonom odvolacieho súdu, smerujúcim k odstráneniu tejto vady, je len predmetná výzva. Nemožno súčasne vyvodit', že odvolací súd je oprávnený aj zastaviť odvolacie konania v prípade, ak súdny poplatok za odvolanie zaplatený nebol. Na tomto závere nič nemení ani ustanovenie § 12 zákona č. 71/1992 Zb., ktoré stanovuje, že za orgán oprávnený rozhodovať vo veciach poplatkov sa považuje ten, ktorý je oprávnený vykonať poplatkový úkon. Rozhodovanie o súdnych poplatkoch v zmysle tohto zákonného ustanovenia je rozhodovanie spojené s vymáhaním súdneho poplatku, s jeho vrátením, resp. vrátením jeho preplatku a podobne; za takéto rozhodovanie však nemožno považovať aj rozhodovanie o zastavení odvolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za odvolanie ako následku nesplnenia si poplatkovej povinnosti.

Súdom príslušným na zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku je teda súd prvého stupňa.

Ak preto v posudzovanej veci o zastavení odvolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku rozhodol odvolací súd, hoci k tomu nebol oprávnený, svojím postupom zaťažil konanie vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. a odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p.) a podľa § 243b ods. 2 O.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2008

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: